

MPSV PODPORÍ PROFESIONALIZACI PĚSTOUNSKÉ PÉČE V ČR

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV) usiluje v rámci připravované sociální reformy také o zkvalitnění a profesionalizaci pěstounské péče. Novela zákona o sociálně-právní ochraně dětílepší mj. hmotné zabezpečení pěstounů. Opatření má zvýšit počet pěstounských rodin v souladu s vládním programovým prohlášením, v němž se vláda zavázala zlepšit systém péče o ohrožené děti. Cílem reformy systému péče o ohrožené děti je zabezpečit výchovu a všestranný rozvoj dítěte v jeho přirozeném rodinném prostředí nebo v náhradním rodinném prostředí. Většina opatření připravované sociální reformy má začít platit od ledna 2012, nyní jsou návrhy ve vnějším připomínkovém řízení.

Novou právní úpravu sociálně-právní ochrany dětí charakterizují čtyři cíle:

1. **Posílí prevenci** ohrožení dítěte vytvořením podmínek pro vznik sítě služeb pro práci v rodinách.
2. **Stanoví závazné postupy** pro činnost orgánů sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) a dalších účastníků systému.
3. **Usiluje o rozvoj náhradní rodinné péče**, zvýší podporu pěstounské péče, hmotné zajištění pěstounské péče na přechodnou dobu, mění způsoby příprav pěstounů, vytváří podmínky pro zřízení podpůrných a odlehčovacích služeb pro nové i stávající pěstounské rodiny.
4. **Zavádí standardy kvality práce** a nastavuje minimální rámce činnosti pro všechny subjekty, které na svou činnost v oblasti sociálně-právní ochrany dětí čerpají státní příspěvek.

Novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí zpřesňuje činnosti zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a osob pověřených k výkonu sociálně-právní ochrany dětí. Činnost orgánů sociálně-právní ochrany dětí selepší například díky **zavedení standardů kvality práce, zavedení institutů sociální kurately (opatrovnictví), vyhodnocování situace dítěte a rodiny, individuálního plánu ochrany dítěte.**

„Jednotný přístup všech sociálních pracovníků zaručí například jasně stanovené lhůty, dokdy je nutno vyhodnotit situaci dítěte a zareagovat na ni odpovídajícím způsobem,“ řekl ministr práce a sociálních věcí Jaromír Drábek. Sociální pracovníci budou moci v případě potřeby využít odborné služby pro práci s rodinou. Služby bude možné „nakupovat“ díky zavedení nového státního příspěvku na výkon pěstounské péče. Zpřísní se i podmínky dohledu nad výkonem sociálně-právní ochrany dětí. Posílí se také kontrolní a řídicí pravomoci krajských úřadů a ministerstva.

Pěstounská péče se zprofesionalizuje. Pěstouni budou aktivně vyhledáváni alepší se nejen jejich hmotné zabezpečení, ale vzniknou pro ně **nové podpůrné služby**. Výběr pěstounů i způsob jejich přípravy se prodlouží a zkvalitní. Kvalita pěstounské péče bude kontrolována a pravidelně vyhodnocována.

Novela zvýší hmotné zajištění pěstounské péče na přechodnou dobu. Dítě může být v určitých situacích podle zákona o rodině svěřeno do pěstounské péče i na přechodnou dobu, a to na návrh orgánu sociálně-právní ochrany dětí. *„Možnost umístit dítě do pěstounské péče pouze přechodně je málo využívána. Pěstouni totiž nedostávají hmotné zabezpečení v době, kdy jim není dítě svěřeno do péče,“* uvedl ministr Drábek, podle něhož v současné době neexistuje systematická podpora tohoto typu péče ani kontrola jejího výkonu, což je třeba novou právní úpravou napravit.

V souvislosti s novelou zákona o sociálně-právní ochraně dětí (č. 359/1999 Sb.) vzniká i potřeba novelizovat další zákony, zejména pak zákon o rodině a občanský soudní řád. Návrh vychází ze záměrů „Sociální reformy v roce 2011“, která sleduje následující cíle:

- snížení administrativní zátěže pro uživatele služeb
- zefektivnění práce orgánů státní správy
- zkvalitnění systému péče o ohrožené děti
- dosažení maximální možné účelnosti dávek
- lepší zacílení a adresnost sociálních dávek
- podporu sladění rodinného a pracovního života u rodin s dětmi

MPSV návrh rozeslalo do vnějšího připomínkového řízení. Po dokončení procesu vnějšího připomínkového řízení (25. 3.) proběhne vypořádací řízení došlých připomínek (31.3.) a materiál bude postoupen k projednání vládou.

Viktorie Plívová
vedoucí tiskového oddělení
a tisková mluvčí

Příloha TZ – profesionalizace pěstounské péče

První děti nemusely jít do ústavu díky pěstounům na přechodnou dobu

Vláda České republiky se ve svém programovém prohlášení zavázala k profesionalizaci pěstounské péče. Ministerstvo práce a sociálních věcí usiluje o naplnění tohoto závazku v aktuálním návrhu novely zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

Skutečnost, že se profesionalizuje pěstounská péče již dnes, dokládá i zkušenost z minulého týdne, kdy se podařilo umístit dalšího novorozence přímo do péče pěstounů na přechodnou dobu. Díky spolupráci a odhodlání prosadit nejlepší zájem dítěte pracovnice Středočeského kraje a příslušné městské úřady zajistily náhradní péči pro novorozené děti, které nemohou vyrůstat u vlastních rodičů, právě u pěstounů na přechodnou dobu. Sociální pracovníci dokázali využít všech dostupných mechanismů a zapojit další subjekty v systému tak, aby děti mohly začít svůj život v rodinné péči, což je předpokladem pro jejich další zdravý vývoj.

„Chtěli jsme nabídnout účinnější a výhodnější alternativu k současné praxi. Děti čekající na vyřešení rodinné situace nebo dořešení právních kroků potřebných k osvojení jsou totiž velmi často umístovány do ústavů,“ říkají o své motivaci poskytovat přechodnou péči dětem pěstouni na přechodnou dobu Alžběta a Vratislav Hláskovi. Zvláště malé děti tráví v ústavu mnohdy nejdůležitější okamžiky svého života, čímž je nenapravitelně narušen jejich zdravý psychický a sociální vývoj. *„Narušení vývoje v raném věku je pak vlastní příčinou mnoha problémů a selhání, která v budoucnu komplikují život nejen samotným dětem a jejich rodinám, ale v konečném důsledku i celé společnosti,“* jsou Hláskovi přesvědčeni. Podle nich platí, že prevence je výrazně lepší a levnější než řešení následků.

„Velmi si vážíme profesionálního přístupu manželů Hláskových i spolupracujících pracovníků orgánů sociálně-právní ochrany dětí. Je cenné, že pěstouni tuto službu poskytují i za situace, kdy není institut pěstounské péče na přechodnou dobu dostatečně legislativně vyřešen a podporován,“ říká PhDr. Miloslav Macela, ředitel odboru rodiny a dávkových systémů MPSV. Současně ale dodává, že je zde reálná šance pro poměrně

významnou změnu, jelikož půjde brzy do vlády návrh novely zákona o sociálně-právní ochraně dětí, který se významně zaměřuje na úpravu zabezpečení pěstounské péče na přechodnou dobu jak po stránce materiální, tak i co do kvality a kontroly poskytované péče.

V průběhu roku 2009 bylo do sítě kojeneckých ústavů a dětských domovů pro děti do 3 let umístěno 1966 dětí, nejčastěji ze sociálních důvodů. Více než polovina (55 procent) dětí, které byly propuštěny z těchto ústavů, se navracela do vlastní rodiny. Více než čtvrtina propuštěných dětí strávila v ústavu více než rok.

Manželé Hláškoví jsou ve svém přístupu výjimeční a jsou ochotni a schopni se o své zkušenosti a poznatky nejen dělit, ale i rozvíjet. Ministerstvo bude s pěstouny i nadále intenzivně spolupracovat a sdílet jejich praxi i s dalšími subjekty, které pracují na rozvoji rodinné profesionální péče o děti.